

Pas del Príncep

A l'entorn del coll conegut com a Pas del Príncep, integrat en la regió dels Frares Encantats segons la divisió topològica feta en el seu temps per en Josep Barberà seguint les pautes de Ramon de Semir, hi ha una sèrie d'esveltes agulles que han estat força escalades per la seva proximitat al camí de la Portella a coll de Port.

La toponímia de l'indret està per estudiar. El nom de pas del Príncep és antic. En el mapa de Joan Cabeza de 1909 ja s'indica aquest indret situant-lo com un pas en el camí de anava de coll de Port (en el mapa s'anomena Porc) cap el Bruc a través del camí del torrent del Lloro, cova de l'Arcada i el Castell. La guia *Montserrat. Itineraris* publicada també l'any 1909 per la Revista Montserratina, de la qual el mapa anterior és un complement, dóna més detalls d'aquest pas en la descripció de l'itinerari XIII "*A la Roca foradada, sant Pau vell i font de coll de Port*", aquest darrer nom està escrit com a porch. Es interessant senyalar que en la descripció d'aquest itinerari es comenta que passat el Pas del Príncep, venint des del coll de Port, surt un corriol a la dreta en direcció a la canal Ampla i que continua cap als Pouetons i a les Boïgues. Amb el temps aquest corriol és el que avui ha esdevingut com el camí principal de la Portella a Coll de Port.

Pas del Príncep Fragment mapa Joan Cabeza 1909

Anys després, 1949, Ramon de Semir elaborà la topografia montserratina i numerà les roques i agulles. En el seu mapa identificà diverses següents cotes a l'entorn del Pas del Príncep.

Pas del Príncep Fragment mapa Ramon de Semir 1949

Ramón de Semir identificà immediatament al nord del coll del Príncep sis agulles: les cotes 171, 153, 154, 156 i 159. Les tres primeres estan relativament alineades orientades a la vessant del torrent del Lloro, mentre que les dues restants estan més pròximes al torrent dels Grutes. En la vessant sud del coll del Príncep hi ha quatre cotes també relativament alineades: les cotes 160, 161, 162 i 163. Les tres primeres són properes al coll mentre que la darrera, la 163, correspon a una gran

massa rocosa, situada lleugerament més al sud, fent de divisòria entre els torrents del Lloro i de les Grutes.

En el llibre *Montserrat pam a pam* Josep Barberà anomenà la cota 160 descrita per Ramon de Semir com la Roca petita o inferior de Pas de Príncep. Textualment diu “*aquesta roca i l’agulla Gran de Pas de Príncep formen dit pas*”. Al parlar de la cota 161 no li dóna cap nom i comenta que es troba “*a la part sud de l’agulla petita o inferior de Pas de Príncep*”. Un detall lingüístic que no es pot deixar per alt. El nom que Joan Cabeza i la guia *Montserrat. Itineraris*, Ramon de Semir i les cartografies de l’editorial Alpina donen al coll és de Pas **del** Príncep i no Pas **de** Príncep com reiteradament l’anomena Josep Barberà.

Agulles de l’entorn del Pas del Príncep. Josep Barberà 1977

Agulles de l’entorn del Pas del Príncep. Josep Barberà 1977

En el mapa Alpina de 1984 es representen algunes de les anteriors agulles amb el seu nom.

Pas del Príncep Fragment mapa Editorial Alpina 1984

El mapa de l’editorial Alpina de 1996 és més prolífic amb la informació donada sobre aquesta zona montserratina.

Pas del Príncep Fragment mapa Editorial Alpina 1996

La cartografia més moderna de l’editorial Alpina, 2015, representa més acuradament aquestes agulles i redefineix els noms d’algunes agulles.

Pas del Príncep Fragment mapa Editorial Alpina 2015

La següent imatge és la visió ortofotogràfica del Pas del Príncep i les agulles del seu entorn.

Pas del Príncep Ortofotografia (Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya)

En el següent dibuix es reproduïx un esquema publicat per Daniel Brugarolas en el seu llibre *Escales als Frares Encantats*.

Pas del Príncep Fragment mapa Daniel Brugarolas 2002

En el següent esquema, tret de la guia de Daniel Brugarolas *Escalades als Frares Encantats* es relacionen les agulles identificades a l'entorn del Pas del Príncep:

171	El Pepino
153/154	Agulla Princesa
158	Agulla del Rei
159	Agulla Gran del Pas del Príncep
160	Agulla Inferior del Pas del Príncep
161	Agulla Petita del Pas del Príncep
162	El Bitllot
168	Miranda del Pas del Príncep

En aquest taula es veu clarament com Daniel Brugarolas identifica l'*Agulla Inferior del Pas del Príncep* en la cota 159 i *Agulla Petita del Pas del Príncep* per la cota 161. Però en el text alhora de descriure les agulles, al parlar de l'agulla Inferior del Pas del Príncep, identificada com 160 diu que també es coneix com Roca Petita, esmenant el que ha dit unes pàgines abans. La denominació

proposada per aquesta cota és la mateixa que emprà per Josep Barberà.

La cota 160 fou nomenada per Josep Barberà com a *Roca petita o inferior de Pas de Príncep* mentre que la cota 169 l'anomenà *agulla Gran de Pas de Príncep* considerant que ambdues formen dit pas. Anys després, la cartografia de l'editorial Alpina redefiní lleugerament la toponímia ajustant-la més a la topologia d'aquest indret. Segons els darrers mapes d'aquesta editorial, i també en Daniel Brugarolas, afirmen que el Pas del Príncep està flanquejat per dues agulles, la situada en una cota més alta, és l'*agulla Gran del Pas del Príncep* i, la situada en el costat més baix del pas és l'*agulla Petita del Pas del Príncep*. Crec que aquesta toponímia defineix millor la topologia del lloc.

Un cop feta aquesta precisió es evident que l'agulla 161perderia el seu nom d'agulla Petita del Pas del Príncep tal com Daniel Brugarolas l'anomenà en la taula d'agulles d'aquesta regió. Al no tenir nom, en Manuel Punsola m'ha comentat que l'ha anomenat agulla Núria.